Για την ένδοξη Μεταμόρφωση του Κυρίου (Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 4 Αυγούστου, 2022

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΕΡΙΚΟΠΗΣ [Ματθ. 17, 1-13]

«Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην (: ύστερα από έξι ημέρες ο Ιησούς πήρε μαζί Του τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη τον αδελφό του)» [Ματθ. 17, 1]. Άλλος όμως ευαγγελιστής, ο Λουκάς, λέγει ότι τους παρέλαβε μετά από οκτώ ημέρες, χωρίς αυτό να έρχεται σε αντίθεση προς αυτά που λέγει ο Ματθαίος, αλλά αντιθέτως μάλιστα και συμφωνεί πάρα πολύ [βλ. Λουκά 9, 28: *«Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι (: οκτώ περίπου ημέρες από τότε που είπε τα λόγια αυτά ο Ιησούς, πήρε μαζί Του τον Πέτρο, τον Ιωάννη και τον Ιάκωβο και ανέβηκε στο όρος για να προσευχηθεί)»*· διότι **ο μεν Λουκάς συμπεριέλαβε και την ημέρα που τους είπε τα παραπάνω λόγια και την ημέρα που τους ανέβασε στο όρος, ενώ ο Ματθαίος ανέφερε μόνο τις ενδιάμεσες ημέρες**.

Αλλά εσύ, σε παρακαλώ, πρόσεξε πώς ο Ματθαίος αντιμετωπίζει πνευματικά το ζήτημα, χωρίς να αποκρύπτει εκείνους που **προτιμήθηκαν** αντί για αυτόν. Το ίδιο πράγμα το κάνει και ο Ιωάννης σε πολλές περιπτώσεις, περιγράφοντας με πολλή αλήθεια τους όλως ιδιαιτέρους επαίνους του Κυρίου προς τον Πέτρο· διότι η ομάδα αυτή αυτών των αγίων ανδρών ήταν **απαλλαγμένη εξ ολοκλήρου από τη μοχθηρία και την κενοδοξία**.

Αφού λοιπόν πήρε μαζί Του τους κορυφαίους, *«ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας μετ᾽ αὐτοῦ συλλαλοῦντες (: και τους ανέβασε σε ένα ψηλό βουνό, ιδιαιτέρως μόνον αυτούς, και εκεί μεταμορφώθηκε μπροστά τους˙ και έγινε το πρόσωπό Του λαμπρό σαν τον ήλιο, και τα ενδύματά Του λευκά σαν το φως· και τότε εμφανίστηκαν σε αυτούς ο Μωυσής και ο Ηλίας, οι οποίοι συνομιλούσαν μαζί Του)»* [Ματθ. 17, 1-3].

Για ποιο λόγο πήρε μαζί Του μόνο αυτούς; **Επειδή αυτοί υπερείχαν πνευματικά από τους άλλους**. Και **η μεν υπεροχή του Πέτρου συνίστατο στο ότι**

αγαπούσε πάρα πολύ τον Κύριο, του Ιωάννη στο ότι τον αγαπούσε ο Κύριος, ενώ του Ιακώβου στο ότι αποκρίθηκε και είπε, μαζί με τον αδελφό του: ***«δυνάμεθα*** *(: μπορούμε να πιούμε αυτό το ποτήρι)»* [βλ. Ματθ. 20, 20-28*: «Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου (: τότε Τον πλησίασε η μητέρα των παιδιών του Ζεβεδαίου με τους γιους της, η οποία Τον προσκύνησε και έδειξε ότι σκόπευε να Του ζητήσει κάτι. Και Αυτός της είπε: "Τι θέλεις;" Αυτή Του λέει: "Δώσε διαταγή, όταν θα αναλάβεις τη βασιλεία σου, να καθίσουν τα δύο αυτά παιδιά μου το ένα στα δεξιά σου και το άλλο στα αριστερά σου". Αλλά ο Ιησούς αποκρίθηκε: "Δεν ξέρετε τι ζητάτε. Μπορείτε να πιείτε το ποτήρι του θανάτου που πρόκειται εγώ σε λίγο να πιω, ή να βαπτιστείτε το βάπτισμα του μαρτυρίου που σε λίγο θα υποστώ;" Και αυτοί Του απαντούν: "**Μπορούμε**". Τότε ο Ιησούς τούς λέει: "Το ποτήριο βέβαια που θα πιω εγώ θα το πιείτε και σεις, και το βάπτισμα που πρόκειται να βαπτιστώ σε λίγο μέσα στη θάλασσα των παθημάτων μου θα το βαπτιστείτε˙ διότι και εσείς θα υποστείτε διωγμούς και μαρτύριο για το ευαγγέλιο. Το να καθίσετε όμως στα δεξιά και στα αριστερά μου δεν είναι δικό μου δικαίωμα να το δώσω σε όποιον μου το ζητήσει, αλλά αυτό θα δοθεί σε εκείνους για τους οποίους έχει ετοιμαστεί από τον δικαιοκρίτη Πατέρα μου. Αυτός θα δώσει τις αμοιβές και τις διακρίσεις στον καθένα σύμφωνα με τα έργα του και την αρετή του")»*].

Και δεν υπερείχε ο Ιάκωβος μόνο εξαιτίας της απαντήσεως που έδωσε, αλλά **και λόγω των έργων του και, εκτός όλων αυτών, επειδή εκπλήρωσε όλα εκείνα που είπε** [ο Ιάκωβος, υιός του Ζεβεδαίου και της Σαλώμης, αδερφός του ευαγγελιστού Ιωάννου, θανατώθηκε με αποκεφαλισμό κατά διαταγή του βασιλιά Ηρώδη του Αγρίππα το 44μ.Χ. και έτσι κατέστη ο πρώτος μάρτυρας μεταξύ των αποστόλων]· διότι ήταν τόσο πολύ ορμητικός και τόσο μισητός στους Ιουδαίους, ώστε και ο Ηρώδης να νομίσει ότι η μεγαλύτερη δωρεά που θα μπορούσε να κάνει προς τους Ιουδαίους δεν ήταν άλλη παρά να φονεύσει εκείνον [βλ. Πράξ. 12, 1-2: *«Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ (: εκείνον τον καιρό ο βασιλιάς Ηρώδης Αγρίππας ο Α', εγγονός του μεγάλου Ηρώδη, έβαλε χέρι σε μερικούς από τα μέλη της Εκκλησίας για να τους κακοποιήσει. Έτσι θανάτωσε με αποκεφαλισμό τον Ιάκωβο, τον αδελφό του αποστόλου και ευαγγελιστού Ιωάννου)»*].

Και γιατί δεν τους ανεβάζει ευθύς αμέσως στο όρος; Για να μη συμβεί και πάθουν τίποτε το ανθρώπινο οι υπόλοιποι μαθητές Του. Για τον λόγο αυτόν άλλωστε και δεν αναφέρει τα ονόματα εκείνων που επρόκειτο να ανεβούν στο όρος· καθόσον θα καταλαμβάνονταν από μεγάλη επιθυμία να Τον ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι, εφόσον επρόκειτο να γίνουν θεατές της εικόνας εκείνης της δόξας, και θα λυπούνταν που θα αγνοούνταν. Μολονότι βέβαια αυτό ήταν δείγμα κάποιας σωματικής αδυναμίας, οπωσδήποτε όμως το πράγμα αυτό περιείχε πολλή επιθυμία. Γιατί λοιπόν τέλος πάντων τους τα προλέγει αυτά; **Για να τους κάνει να κατανοήσουν καλύτερα, από όσα τους είπε, τα όσα επρόκειτο να δουν, και αφού καταληφθούν από τη μεγάλη επιθυμία κατά το διάστημα των ημερών που θα μεσολαβούσε, να προσέλθουν με απόλυτη πνευματική καθαρότητα και με προσηλωμένη τη σκέψη τους σε αυτά**.

Και γιατί επίσης τους παρουσιάζει τον Μωυσή και τον Ηλία; Πολλοί είναι οι λόγοι, τους οποίους θα μπορούσε κανείς να αναφέρει. Και πρώτον μεν αυτόν, ότι δηλαδή **επειδή τα πλήθη των ανθρώπων έλεγαν για τον Κύριο άλλοι μεν ότι είναι ο Ηλίας και άλλοι ο Ιερεμίας, και άλλοι τέλος ότι είναι κάποιος από τους παλαιούς προφήτες, τους παρουσιάζει τους κορυφαίους από αυτούς, ώστε και από αυτό να αντιληφθούν τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ των δούλων και του Κυρίου και ότι ορθά επαινέθηκε ο Πέτρος που ομολόγησε Αυτόν ως Υιό του Θεού**.

Μετά επίσης από αυτόν τον λόγο μπορούμε και άλλον να αναφέρουμε**: Επειδή δηλαδή Τον κατηγορούσαν συνεχώς ότι παρέβαινε τον νόμο και Τον θεωρούσαν ως βλάσφημο, επειδή τάχα ιδιοποιείτο τη δόξα που ανήκε στον Πατέρα και όχι σε Αυτόν**, και έλεγαν: «*Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ (: αυτός ο άνθρωπος δεν μπορεί να είναι σταλμένος από τον Θεό, διότι δεν τηρεί την αργία του Σαββάτου)*» [Ιω. 9, 16] και σε άλλη περίπτωση: «*περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν (: δεν θέλουμε να σε λιθοβολήσουμε για κάποιο καλό έργο από εκείνα που λες ότι έκανες, αλλά θέλουμε να σε λιθοβολήσουμε για τη βλασφημία που ξεστόμισες, και επειδή εσύ, ενώ είσαι άνθρωπος, παρουσιάζεις τον εαυτό σου για Θεό και λες ότι είσαι ένα με τον Θεό)*» [Ιω. 10, 33], **με σκοπό να δείξει ότι οι κατηγορίες αυτές ήσαν αποτέλεσμα του φθόνου τους και ότι ήταν ανεύθυνος και για τις δύο αυτές κατηγορίες και ότι αυτό που συνέβαινε δεν αποτελούσε παράβαση του νόμου, ούτε σφετεριζόταν δόξα που δεν ανήκε σε Αυτόν με το ότι παρουσίαζε τον εαυτό Του ίσο με τον Πατέρα, παρουσιάζει αυτούς που διέλαμψαν και στις δύο αυτές περιπτώσεις**. Καθόσον **ο Μωυσής έδωσε τον νόμο** και μπορούσαν να σκεφτούν οι Ιουδαίοι, ότι δεν ήταν δυνατόν να παρέβλεπε καταπατούμενο τον νόμο, όπως νόμιζαν αυτοί, ούτε ήταν δυνατόν να τιμούσε αυτόν που παρέβαινε τον νόμο και ήταν εχθρός εκείνου που τον έδωσε**: Και ο Ηλίας που**

πόθησε με ζήλο την δόξα του Θεού, εάν ήταν ο Χριστός αντίθεος και ονόμαζε τον εαυτό Του Θεό, κάνοντας ίσο τον εαυτό Του με τον Πατέρα, χωρίς όμως να είναι αυτό που έλεγε και ενεργώντας κατά τρόπο αυθαίρετο και ανάρμοστο, δεν θα ήταν δυνατόν να παρευρισκόταν εκεί και να υπάκουε σε Αυτόν.

Αλλ’ όμως είναι δυνατόν μαζί με τα όσα ειπώθηκαν να αναφέρουμε και άλλη αιτία. Ποια λοιπόν είναι αυτή; **Για να μάθουν ότι είναι Κύριος του θανάτου και της ζωής και ότι εξουσιάζει τα ουράνια και τα επίγεια** . Και ακριβώς για τον λόγο αυτόν παρουσιάζει και εκείνον που είχε πεθάνει και εκείνον που ουδέποτε απέθανε, δηλαδή τον Ηλία. Τη δε πέμπτη αιτία (διότι αυτή είναι πέμπτη στη σειρά των λεχθέντων) τη φανέρωσε και ο ευαγγελιστής. Ποια ήταν αυτή;**Ήθελε να δείξει τη δόξα του σταυρού και να παρηγορήσει τον Πέτρο και εκείνους που φοβούνταν το πάθος Του και να εξυψώσει το φρόνημά τους** . Καθόσον αφού ήλθαν εκεί δεν παρέμειναν σιωπηλοί, αλλά, λέγει: «*καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας, οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ (: και ξαφνικά, δύο άνδρες άρχισαν να μιλούν μαζί του, και αυτοί ήταν ο Μωυσής ως ο κυριότερος αντιπρόσωπος του νόμου, και ο Ηλίας ως εκπρόσωπος των προφητών. Αυτοί εμφανίστηκαν περιβεβλημένοι με δόξα και μιλούσαν για την έξοδό Του και την αναχώρησή Του από τον κόσμο αυτό, την οποία θα εκπλήρωνε με τον σταυρικό θάνατό Του και την Ανάληψή Του στον ουρανό και θα ολοκλήρωνε στην Ιερουσαλήμ σύμφωνα με τις προτυπώσεις του νόμου και τις προρρήσεις των προφητών)*» [Λουκ. 9, 30-31], δηλαδή το πάθος και τον σταυρό· διότι έτσι το ονομάζουν πάντοτε αυτό.

Και **δεν τους προετοιμάζει αυτούς μόνο κατ’ αυτόν τον τρόπο, αλλά και με αυτήν την αρετή των ανδρών, την οποία προπάντων ζητούσε από αυτούς** · διότι, επειδή είπε: «*ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι (: εκείνος που θέλει να γίνει δικός μου και να με ακολουθεί ως μαθητής μου, ας διακόψει κάθε φιλία και σχέση με τον διεφθαρμένο απ’ την αμαρτία εαυτό του και ας πάρει τη σταθερή απόφαση να υποστεί για μένα όχι μόνο κάθε θλίψη και δοκιμασία, αλλά ακόμα και θάνατο σταυρικό, και τότε ας με ακολουθεί μιμούμενος το παράδειγμά μου)*» [Μάρκ. 8, 34]**,** παρουσιάζει εκείνους που πέθαναν άπειρες φορές χάριν των εντολών του Θεού και του λαού που τους εμπιστεύθηκε Αυτός.

Καθόσον καθένας από αυτούς, αφού έχασε τη ζωή του, έσωσε την ψυχή του. Πράγματι ο καθένας από αυτούς αντιμετώπισε με θάρρος τους τυράννους· ο μεν Μωυσής τον Αιγύπτιο [Έξ. κεφ. 5-12], ο δε Ηλίας τον Αχαάβ [Γ΄ Βασ. 18, 16 κ.ε.] και **όλα αυτά χάριν ανθρώπων αγνωμόνων και απειθάρχων, και αφού μάλιστα έφτασαν στον έσχατο κίνδυνο από αυτούς τους οποίους είχαν αναλάβει να διασώσουν**. **Και ο καθένας από αυτούς, αν και ήταν ιδιώτης, θέλησε να**

τους απαλλάξει από την ειδωλολατρία· διότι ο μεν Μωυσής ήταν βραδύγλωσσος και ισχνόφωνος, ενώ ο Ηλίας ήταν και ο ίδιος πάρα πολύ άξεστος.

Και οι δύο επίσης ήσαν πλήρως ακτήμονες· διότι ούτε ο Μωυσής είχε κάτι τι, ούτε ο Ηλίας είχε κάτι επιπλέον από τη μηλωτή, **και όλα αυτά κατά την εποχή της Παλαιάς Διαθήκης, τότε που δεν είχαν ακόμη λάβει τόση θαυματουργική δύναμη**· διότι, μολονότι ο Μωυσής χώρισε στα δύο τη θάλασσα, αλλά όμως ο Πέτρος βάδισε επάνω στην υγρά θάλασσα και έλαβε τη δύναμη να μετακινεί όρη, και θεράπευε παντός είδους σωματικές ασθένειες και δαίμονες άγριους εξεδίωκε**και με τη σκιά ακόμη του σώματός του** ενεργούσε τα μεγάλα εκείνα και υπερφυσικά θαύματα και ολόκληρη την οικουμένη οδήγησε στον Χριστό. Και ο Ηλίας, μολονότι ανέστησε νεκρό [βλ. Γ΄ Βασ. 17, 17-24], αλλά όμως αυτοί ανέστησαν απείρους και όλα αυτά πριν ακόμη τους δοθεί η χάρη του αγίου Πνεύματος.

Τους παρουσιάζει λοιπόν εμπρός στους μαθητές και γι’ αυτόν τον λόγο· διότι ήθελε να τους κάνει να μιμηθούν με πολύ ζήλο την ικανότητα εκείνων να καθοδηγούν τον λαό, καθώς επίσης και τη ρωμαλεότητά τους και την ακαμψία τους, και**να γίνουν επιεικείς**, όπως ο Μωυσής, **και ζηλωτές** όπως ο Ηλίας, **και προστάτες του λαού** όπως εκείνοι· διότι ο μεν Ηλίας προκάλεσε πείνα τριών ετών προς χάριν του Ιουδαϊκού λαού, ενώ ο Μωυσής έλεγε: «*καὶ νῦν εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ἄφες· εἰ δὲ μή, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου, ἧς ἔγραψας (: και τώρα εάν φανείς ευσπλαχνικός και συγχωρήσεις την αμαρτία τους αυτήν, συγχώρεσέ τους. Εάν όμως δεν τους συγχωρέσεις, εξάλειψε μαζί με αυτούς και εμένα από το βιβλίο σου, στο οποίο με έχεις γράψει*”)» [Έξ. 32, 32].

Όλα αυτά λοιπόν τους τα υπενθύμιζε παρουσιάζοντας τον Μωυσή και τον Ηλία μπροστά στα μάτια τους· **καθόσον παρουσίασε αυτούς περιβεβλημένους με τη δόξα τους, όχι για να αρκεστούν μόνο σε αυτά, αλλά και για να υπερπηδήσουν τα εμπόδια**. Όταν λοιπόν ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης είδαν τους απεσταλμένους να γυρίζουν περιφρονημένοι και είπαν: «*Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησε; (: Κύριε, έχουμε την άδειά σου και τη σύμφωνη γνώμη σου να πούμε να κατεβεί φωτιά απ’ τον ουρανό και να τους κατακάψει, όπως το έκανε παλιότερα και ο Ηλίας στους ανθρώπους του Οχοζία;)*»[Λουκά 9, 54] και ανέφεραν τον Ηλία που αυτός είχε κάνει αυτά, τους επέπληξε και είπε: «*οὐκ οἴδατε ποίου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς (: δεν ξέρετε ακόμη τι διαθέσεων και φρονημάτων ανθρώπους σάς κάνει η νέα πνευματική δύναμη και ζωή που μεταδίδει η διδασκαλία μου και η χάρη του Πνεύματός μου. Δεν είστε άνθρωποι και διδάσκαλοι του πνεύματος της οργής και τιμωρίας που επικρατούσε στην Παλαιά Διαθήκη, αλλά του πνεύματος της πραότητας, της μακροθυμίας και της αγάπης, που δεν καταστρέφει, αλλά σώζει)*» [Λουκ. 9, 55] προετοιμάζοντάς τους για την ανεξικακία, δια της ποικιλίας των χαρισμάτων.

Και ας μη νομίζει κανείς ότι αποδίδουμε ατέλειες στον Ηλία· δεν λέμε αυτό, καθόσον ήταν τέλειος κατά πάντα, αλλά **ήταν τέλειος για τη δική του εποχή**, **όταν η πνευματικότητα των ανθρώπων ήταν πολύ ακόμη παιδική και χρειάζονταν αυτήν την παιδαγωγία**· διότι και ο Μωυσής, σύμφωνα με αυτά, ήταν τέλειος, αλλά όμως οι απαιτήσεις από τους μαθητές πλέον είναι πολύ πιο μεγαλύτερες από ό,τι από εκείνον [βλ. Ματθ. 5, 20: «*λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν (: διότι σας λέω ότι εάν η αρετή σας δεν υπερτερήσει και δεν ξεπεράσει κατά πολύ την επιφανειακή και τυπική αρετή των γραμματέων και Φαρισαίων, δεν θα εισέλθετε στη βασιλεία των ουρανών)*»].

Πράγματι οι μαθητές του Κυρίου δεν μετέβησαν απλώς στην Αίγυπτο, αλλά **σε ολόκληρη την οικουμένη**, που ήταν και πολύ χειρότερη από την Αίγυπτο. **Ούτε πήγαν για να συνομιλήσουν με τον Φαραώ, αλλά για να παλέψουν με τον διάβολο, αυτόν τον ίδιο τον τύραννο της κακίας** · καθόσον τα έργο τους ήταν και εκείνο, να τον δέσουν και να αρπάξουν όλα τα πράγματά του.**Και όλα αυτά τα έκαναν όχι χωρίζοντας στα δύο τη θάλασσα, αλλά τον βυθό της ασέβειας, που είχε πολύ πιο φοβερά κύματα, χρησιμοποιώντας τη ράβδο από τη ρίζα Ιεσσαί.** Σκέψου λοιπόν πόσα ήσαν εκείνα που φόβιζαν τους ανθρώπους αυτούς, τους Αποστόλους: ο θάνατος, η φτώχεια, η ασημότητα, τα άπειρα στον αριθμό πάθη· και πολύ περισσότερο έτρεμαν γι' αυτά, παρά οι Ιουδαίοι τότε για το πέλαγος εκείνο. Αλλά όμως ο Κύριος τους έπεισε **να ριψοκινδυνεύσουν, αδιαφορώντας για όλα αυτά**, και να τα διαβούν σαν δια ξηράς **με απόλυτη ασφάλεια.**

Με σκοπό λοιπόν **να τους προετοιμάσει** για όλα αυτά, τους παρουσίασε **εκείνους που διέπρεψαν κατά την εποχή της Παλαιάς Διαθήκης** . Τι λέγει λοιπόν ο ενθουσιώδης Πέτρος; «*Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι (: Κύριε, είναι ωραία εμείς να μείνουμε εδώ)*» [Ματθ. 17, 4]· διότι, επειδή άκουσε ότι είναι ανάγκη ο Ιησούς να επιστρέψει στα Ιεροσόλυμα και να υποστεί τα πάθη Του, φοβούμενος ακόμη και τρέμοντας γι΄ Αυτόν, δεν τολμά και μετά την επιτίμηση να Τον πλησιάσει και να Του πει τα ίδια λόγια, δηλαδή να προσπαθήσει να αποτρέψει τον Διδάσκαλό του από τη μετάβαση στην Ιερουσαλήμ και το Πάθος, αλλά όμως τελικά **εξαιτίας εκείνου του φόβου** υπαινίσσεται τα ίδια με άλλα λόγια [Ματθ. 16, 22: «*καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο (: τότε ο Πέτρος, αφού Τον πήρε ιδιαιτέρως, άρχισε ζωηρά να Τον προτρέπει και να Του λέει: "Ο Θεός να σε φυλάξει απ' αυτό, Κύριε. Δεν πρέπει να συμβεί αυτό που είπες σε Σένα τον Μεσσία")*»].

Επειδή δηλαδή είδε όρος και μεγάλη την απόσταση από τις κατοικημένες περιοχές και μεγάλη ερημία, σκέφτηκε ότι ήταν πολύ ασφαλής ο Διδάσκαλός Του εξαιτίας του τόπου· και όχι μόνο εξαιτίας του τόπου, **αλλά και με το να μην επιστρέψει ποτέ πλέον στα Ιεροσόλυμα**. **Θέλει δηλαδή ο**

Πέτρος να μείνει για πάντα εκεί και για τούτο φέρνει στη θύμησή του τις σκηνές. «*Διότι*», λέγει μέσα του, «*εάν επρόκειτο να συμβεί αυτό, δηλαδή να μέναμε πλέον μόνιμα όλοι μας εδώ στις σκηνές αυτές, δεν θα επιστρέφαμε στα Ιεροσόλυμα· και εάν δεν επιστρέψουμε εκεί, δεν θα πεθάνει ο Διδάσκαλος· διότι εκεί είπε ότι θα Του επιτεθούν οι γραμματείς*».

Ωστόσο, δεν τόλμησε βέβαια να ομιλήσει έτσι ανοιχτά στον Διδάσκαλό του· θέλοντας όμως να πραγματοποιήσει αυτά, έλεγε με ασφάλεια· «*Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἠλίᾳ (: Κύριε, είναι ωραία εμείς να μείνουμε εδώ· αν θέλεις, ας κάνουμε εδώ τρεις σκηνές˙ μία για Εσένα και μία για τον Μωυσή και μία για τον Ηλία)*» [Ματθ. 17, 4]. «*Ο Ηλίας, που έδωσε εντολή και ρίχτηκε φωτιά από τον ουρανό, και ο Μωυσής, που μπήκε μέσα στον θείο γνόφο και συνομίλησε με τον Θεό. Έτσι κανείς δεν θα μάθει πού βρισκόμαστε*».

Είδες τον ενθουσιώδη φίλο του Χριστού; Βέβαια μην εξετάζεις αυτό, το ότι δηλαδή δεν ήταν ενδεδειγμένος ο τρόπος της παρακλήσεώς του, αλλά εξέτασε το πόσο ενθουσιώδης ήταν, πώς κατακαιγόταν από ειλικρινή αγάπη για τον Χριστό· διότι το ότι αυτά δεν τα έλεγε φοβούμενος τόσο πολύ για τον εαυτό του, άκουσε τι λέγει, όταν ανακοίνωσε ο Χριστός τη σύλληψη και τον θάνατο που έμελλε να υποστεί: «*ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι (: εάν χρειαστεί να πεθάνω και εγώ μαζί Σου, για κανένα λόγο δεν θα Σε αρνηθώ)*» [Μάρκ. 14, 31] και: «*κἂν δέῃ με σύν σοι ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι (: δεν θα Σε αρνηθώ ποτέ, ακόμη και αν χρειαστεί να πεθάνω μαζί Σου)*» [Ματθ. 26, 35]. Πρόσεξε επίσης πώς ο Πέτρος ριψοκινδύνευε, αν και βρισκόταν μέσα στους κινδύνους. **Μολονότι δηλαδή ήταν περικυκλωμένος από τόσο πλήθος ανθρώπων, όχι μόνο δεν έφυγε, αλλά αφού έβγαλε το μαχαίρι, έκοψε το αυτί του δούλου του αρχιερέως. Άρα λοιπόν δεν τον ενδιέφερε για τον εαυτό του, αλλά έτρεμε για τον Διδάσκαλό του.**

Στη συνέχεια λοιπόν, επειδή διακήρυξε τη γνώμη του, σταματά για λίγο την ορμή του, και **σκεπτόμενος μήπως και πάλι επιτιμηθεί από τον Διδάσκαλο**, λέγει: «*εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἠλίᾳ (: εάν θέλεις, ας κάνουμε εδώ τρεις σκηνές, μία για Εσένα, μία για τον Μωυσή και μία για τον Ηλία)*». Τι είναι αυτό που λέγεις, Πέτρε; Δεν διαχώρισες προ ολίγου τον Κύριο από τους δούλους; Πάλι Τον κατατάσσεις μεταξύ των δούλων;

Βλέπεις **πόσο πολύ ατελείς ήσαν πνευματικώς** πριν από τη σταύρωσή Του; Διότι μολονότι ο Πατήρ τού απεκάλυψε τα περί του Χριστού, αλλά **όμως δεν κατείχε διαρκώς την αποκάλυψη, και για αυτόν τον λόγο συγκλονίστηκε από την αγωνία**, όχι μόνο από αυτήν που προανέφερα, αλλά **και από άλλη που οφειλόταν στο ότι είδε εκείνους.** Θέλοντας λοιπόν οι άλλοι ευαγγελιστές να δηλώσουν αυτό,

καθώς και ότι όλα αυτά τα έλεγε **εξαιτίας της συγχύσεως της σκέψεώς του**, η οποία σύγχυση οφειλόταν στην αγωνία που τον κατέλαβε, έλεγαν, ο μεν ευαγγελιστής Μάρκος, ότι «*οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι (: και τα είπε αυτά ο Πέτρος χωρίς να σκεφτεί ότι ούτε ήταν δυνατόν οι δύο ουράνιοι επισκέπτες να παραμείνουν μόνιμα στη γη, ούτε χρειάζονταν σκηνές αυτοί που είχαν ως κατοικία τους τον ουρανό. Αλλά ο Πέτρος τα είπε αυτά διότι δεν ήξερε τι να πει, επειδή έπαθε σύγχυση· διότι αυτός και οι δύο άλλοι μαθητές είχαν κυριευθεί από φόβο που παρέλυσε τη σκέψη τους)*» [Μάρκ. 9, 6].

Ο ευαγγελιστής Λουκάς πάλι, αφού είπε ο Πέτρος: «*Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλίᾳ (: Διδάσκαλε, είναι ωραία να μείνουμε εδώ. Ας κάνουμε λοιπόν τρεις σκηνές, μία για σένα, μία για τον Μωυσή και μία για τον Ηλία)*», συμπλήρωσε σχολιάζοντας ότι «*μὴ εἰδὼς ὃ λέγει (: και τα είπε αυτά ο Πέτρος νομίζοντας ότι ο Κύριος και οι δύο προφήτες είχαν ανάγκη σκηνών και ότι η ένδοξη Μεταμόρφωσή Του θα παρατεινόταν παντοτινά και θα προλαμβανόταν έτσι το σταυρικό Του πάθημα, ο θάνατος και η έξοδός Του. Συνεπώς ο Πέτρος δεν ήξερε τι έλεγε)*» [Λουκ. 9, 33].

Στη συνέχεια, για να δηλώσει ότι ήταν κυριευμένος από πολύ φόβο, και αυτός και οι υπόλοιποι μαθητές, λέγει: «*ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ (: στο μεταξύ ο Πέτρος και οι σύντροφοί του είχαν κυριευτεί από βαρύ νυσταγμό. Σε λίγο όμως αποτίναξαν από πάνω τους τη νύστα και είδαν τη δόξα Του και τους δύο άνδρες που στέκονταν μαζί Του)*» [Λουκ. 9, 32]. Στην περίπτωση αυτή "*ύπνο*'' **ονομάζει τη βαθιά νάρκη στην οποία περιέπεσαν εξαιτίας της θέας εκείνης**. **Όπως ακριβώς δηλαδή το μάτι θαμπώνεται από την υπερβολική λάμψη, το ίδιο ακριβώς έπαθαν τότε και αυτοί·** διότι βέβαια **δεν ήταν νύκτα, αλλά ημέρα, και η υπερβολική λάμψη αύξανε την αδυναμία των ματιών.**

Τι λοιπόν; Ο Κύριος Ιησούς μεν δεν λέγει τίποτε, ούτε ο Μωυσής, ούτε ο Ηλίας, αλλά ομιλεί τότε ο Πατέρας, ο μεγαλύτερος από όλους και ο πιο αξιόπιστος [βλ. Ιω. 14, 28: «*ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι (: όχι μόνο δεν πρέπει να ταράζεστε, αλλά μάλλον θα πρέπει να χαίρεστε. Ακούσατε αυτό που σας είπα, ότι πηγαίνω στον Πατέρα μου, αλλά μετά από λίγο θα έλθω και πάλι κοντά σας. Εάν με αγαπούσατε, θα είχατε πλημμυρίσει από χαρά που σας είπα "πηγαίνω στον Πατέρα μου", διότι* ***ο Πατέρας μου είναι ανώτερος από εμένα, επειδή εγώ τώρα έχω λάβει την ανθρώπινη φύση και τη μορφή δούλου και συνεπώς ως άνθρωπος είμαι κατώτερος του Πατρός*** *. Όταν όμως επιστρέψω στον Πατέρα μου, θα υψωθώ και θα δοξαστώ και ως άνθρωπος˙ και έτσι*

θα υψώσω και θα δοξάσω όλη την ανθρώπινη φύση, και συνεπώς και εσάς και όλους γενικότερα τους πιστούς. Γι' αυτό έπρεπε να χαρείτε. Αλλά εσείς λυπηθήκατε)»] · αφήνει να ακουστεί η φωνή Του μέσα από τη νεφέλη.

Γιατί από τη νεφέλη; Επειδή **με αυτόν του τρόπο αποκαλύπτεται πάντοτε ο Θεός**· *«νέφη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ (: απρόσιτη και ακατάληπτη είναι η τελειότητά Του, σαν νεφέλη και γνόφος απλώνεται γύρω Του)»* [Ψαλμ. 96, 2] και: *«Ἰδοὺ Κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης (: ιδού, ο Κύριος κάθεται επάνω σε ελαφρά ταχυκίνητη νεφέλη)»* [Ησ. 19, 1]· και αλλού πάλι: *«ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ (: ο Κύριος είναι Εκείνος, ο οποίος στεγάζει τα ανώτερα στρώματα του ουρανού με ύδατα νεφών, Αυτός που επιβαίνει επάνω στα νέφη σαν σε πολυτελή ταχέα άρματα)»* [Ψαλμ. 103, 3] και: *«καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν (: και αφού τα είπε αυτά, ενώ εκείνοι Τον έβλεπαν, ανυψώθηκε προς τον ουρανό, και ένα σύννεφο παρουσιάστηκε σαν όχημα κάτω απ' Αυτόν και Τον πήρε από τα μάτια τους)»* [Πράξ. 1, 9]· και: *«ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν ἔφθασε καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη (: έβλεπα μετά προσοχής στο όραμα της νυκτός και ιδού κάποιος, ως υιός ανθρώπου, ερχόταν επί των νεφελών του ουρανού, έφθασε εμπρός στον Παλαιό των ημερών και οδηγήθηκε προς Αυτόν υπό των αγγέλων εν δόξη)»* [Δαν. 7, 13].

Έρχεται λοιπόν η φωνή από τη νεφέλη για να πιστέψουν ότι είναι φωνή του Θεού η φωνή που ακούγεται. Και η νεφέλη ήταν **φωτεινή**· διότι *«ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε (: και ενώ αυτός μιλούσε ακόμη, ξαφνικά μια νεφέλη γεμάτη φως τους σκέπασε. Και ξαφνικά ακούστηκε φωνή από τη νεφέλη που έλεγε: "Αυτός είναι ο Υιός μου, που εξαιρετικά Τον αγαπώ και στον Οποίο ευαρεστήθηκα. Να υπακούτε σε Αυτόν")»* [Ματθ. 17, 5].

Ώστε λοιπόν, όταν μεν απειλεί, παρουσιάζει νεφέλη σκοτεινή, όπως ακριβώς στο όρος Σινά· διότι λέγει: *«Εἰσῆλθε γὰρ εἰς τὴν νεφέλην καὶ εἰς τὸν γνόφον ὁ Μωϋσῆς, καὶ ὡς ἀτμὶς, οὕτως ἐφέρετο ὁ καπνός (: εισήλθε ο Μωυσής μέσα στη νεφέλη και τον γνόφο και ο καπνός σαν ατμός κατευθυνόταν προς τα επάνω)»* [Έξ. 24, 18]· και ο προφήτης, ομιλώντας για την απειλή του Θεού, λέγει: *«καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ, σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων (: σκότος άπλωσε ολόγυρά Του και απέκρυψε το άπειρο μεγαλείο Του. Γύρω Του απλώθηκε η σκηνή του κατασκευασμένη όχι από υφάσματα και δέρματα, αλλά από σκοτεινά νέφη βροχής, τα οποία μεταφέρονται από τους πνέοντες ανέμους)»* [Ψαλμ. 17, 12].

Στην περίπτωση όμως αυτήν, επειδή δεν ήθελε να τους φοβίσει, αλλά να τους

διδάξει, παρουσιάζει νεφέλη φωτεινή. Και ο μεν Πέτρος έλεγε: «*Ας στήσουμε τρεις σκηνές*», Αυτός όμως παρουσίασε **αχειροποίητη σκηνή**. Για τον λόγο αυτόν στην περίπτωση εκείνη παρουσιάζεται καπνός και ατμός καμίνου, ενώ εδώ **φως απερίγραπτο** και ακούγεται φωνή. Στη συνέχεια για να αποδειχτεί ότι η φωνή που ακούστηκε δεν αναφερόταν για τον ένα απλώς από τους τρεις, αλλά**μόνο για τον Χριστό**, εκείνοι **εξαφανίστηκαν**· διότι οπωσδήποτε, εάν τα λόγια εκείνα αναφέρονταν απλώς για τον ένα από αυτούς, δεν θα ήταν δυνατόν να μείνει μόνος ο Χριστός και να απομακρυνθούν οι άλλοι δύο.

Τι λοιπόν; Η νεφέλη δεν σκίασε μόνο τον Χριστό, αλλά και όλους τους άλλους;**Εάν σκίαζε μόνο τον Χριστό, ενδεχομένως να νομιζόταν ότι Αυτός ήταν εκείνος από τον οποίο ακούστηκε η φωνή**. Για τον λόγο αυτόν και ο ευαγγελιστής προφυλάσσοντας από ένα τέτοιο ενδεχόμενο, λέγει ότι **η φωνή ακούστηκε μέσα από τη νεφέλη,** δηλαδή από τον Θεό. Και τι λέγει η φωνή; «*Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός*». Εάν όμως, Πέτρε, Αυτός είναι ο αγαπητός, μη φοβάσαι. Βέβαια έπρεπε εσύ και την δύναμή Του να γνωρίζεις ήδη και να είχες πειστεί για την ανάστασή Του, επειδή όμως τα αγνοείς αυτά, πάρε θάρρος τουλάχιστον από τη φωνή του Πατρός· διότι εάν ο Θεός είναι δυνατός, όπως και είναι οπωσδήποτε δυνατός, είναι ολοφάνερο ότι είναι ομοίως και ο Υιός. Μη φοβάσαι λοιπόν τις δοκιμασίες. Εάν όμως ακόμη δεν το πιστεύεις αυτό, τουλάχιστον αναλογίσου εκείνο, ότι είναι Υιός του Θεού και αγαπάται από Αυτόν· διότι λέγει: «*Αυτός είναι ο Υιός μου ο αγαπητός*». Εάν λοιπόν αγαπάται από τον Θεό-Πατέρα, μη φοβάσαι· διότι **κανείς δεν εγκαταλείπει αυτόν που αγαπά**. Μην ανησυχείς λοιπόν· και αν ακόμη τον αγαπάς απείρως, όμως δεν Τον αγαπάς όσο ακριβώς τον αγαπά Εκείνος που Τον γέννησε.

«*ἐν ᾧ εὐδόκησα (: στον Οποίο ευαρεστήθηκα)».* **Βέβαια δεν Του αγαπά μόνο επειδή Τον γέννησε**, αλλά **και επειδή είναι ίσος κατά πάντα και έχει την ίδια γνώμη με τον Πατέρα**. Άρα είναι διπλή η αγάπη Του, ή καλύτερα και τριπλή· επειδή δηλαδή είναι Υιός, επειδή είναι αγαπητός και επειδή σε Αυτόν επέδειξε όλη την ευαρέσκειά Του. Και τι σημαίνει «*ἐν ᾧ εὐδόκησα»;* Είναι σαν να έλεγε «***στον Οποίο αναπαύομαι, στον Οποίο νιώθω ευχαρίστηση***». Για το ότι **είναι απολύτως ίσος κατά πάντα προς τον Πατέρα και είναι μία η θέληση Αυτού και του Πατρός Του, και χωρίς να παύει να είναι Υιός, είναι κατά πάντα ένα προς Αυτόν που Τον γέννησε**. «*Αὐτοῦ ἀκούετε (: σε Αυτόν να υπακούτε)»*. Ώστε λοιπόν και αν ακόμη θελήσει να σταυρωθεί, **δεν πρέπει** να αντισταθείς.

«Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον (: μόλις οι μαθητές άκουσαν τη φωνή αυτή, έπεσαν με το πρόσωπο στο χώμα και φοβήθηκαν πάρα πολύ. Τότε τους πλησίασε ο Ιησούς, τους άγγιξε και τους είπε:

“Σηκωθείτε και μη φοβάστε”. Και όταν αυτοί σήκωσαν τα μάτια τους, δεν είδαν κανέναν άλλο παρά μόνο τον Ιησού)» [Ματθ. 17, 6-8].

Γιατί καταλήφθηκαν από έκπληξη όταν τα άκουσαν αυτά; Καθόσον βέβαια και πριν από αυτά που συνέβησαν εδώ, ακούστηκε παρόμοια φωνή στον Ιορδάνη και ήταν παρόν εκεί πολύ πλήθος ανθρώπων, και όμως κανείς δεν έπαθε τότε κάτι παρόμοιο· και στη συνέχεια πάλι, όταν έλεγαν ότι έγινε **βροντή** [Ιω. 12, 28-29: «*’’Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα’’. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ‘’καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω’’. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν (: ”Πάτερ, οτιδήποτε κι αν πρόκειται να πάθω, φέρε Εσύ σε αίσιο τέλος το έργο της σωτηρίας και απολυτρώσεως των ανθρώπων και δόξασε έτσι το όνομά Σου”. Τότε ήλθε ως απάντηση στην επίκληση αυτή του Ιησού μια φωνή από τον ουρανό που έλεγε: “Το όνομά μου το δόξασα με τη δράση Σου μέχρι τώρα ανάμεσα στον Ισραήλ, και θα το δοξάσω και πάλι με το ένδοξο Πάθος Σου και την Ανάστασή Σου και με την εξάπλωση του Ευαγγελίου στα έθνη”. Μετά λοιπόν από τη φωνή αυτή, ο πολύς λαός που στεκόταν εκεί και άκουσαν τον ήχο της, χωρίς όμως να ξεχωρίσουν και τα λόγια, έλεγαν ότι έγινε βροντή. Άλλοι έλεγαν ότι ένας άγγελος Τού μίλησε)»*], αλλά όμως και τότε δεν έπαθαν τίποτε παρόμοιο.

Πώς λοιπόν συνέβη και έπεσαν στο όρος με το πρόσωπο κατά γης; Διότι ήταν και ερημιά και ύψος και πολλή ησυχία, και μεταμόρφωση γεμάτη από φρίκη, και φως απαστράπτον και νεφέλη μεγάλη και διαρκής, και αυτά όλα ήσαν εκείνα που τους έκαναν να νιώσουν αγωνία. Και το καθετί τους δημιουργούσε έκπληξη, και για τούτο έπεσαν κατά γης γεμάτοι από φόβο και συγχρόνως και Τον προσκύνησαν. Αλλά **όμως για να μην παραμείνει επί πολύ ο φόβος μέσα τους και χάσουν τη μνήμη τους, αμέσως τους ελευθέρωσε από την αγωνία και εμφανίζεται Αυτός μόνος και τους δίνει εντολή να μην πουν σε κανένα τα όσα συνέβησαν εδώ, μέχρις ότου αναστηθεί από τους νεκρούς**.

Διότι «*καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ (: και καθώς κατέβαιναν από το βουνό, τους παρήγγειλε ο Ιησούς και τους είπε: Μην πείτε σε κανέναν αυτό που είδατε, μέχρι να αναστηθεί ο Υιός του ανθρώπου από τους νεκρούς˙ τότε δεν θα υπάρχει κίνδυνος άκαιρων ενθουσιασμών του πλήθους, αλλά και το γεγονός αυτό θα καταστεί περισσότερο κατανοητό και πιστευτό)»* [Ματθ. 17, 9]. **Όσο δηλαδή υψηλότερα ήσαν αυτά που λέγονταν για Αυτόν, τόσο και πιο δύσκολα γίνονταν τότε αποδεκτά από τους πολλούς.** Και αυτή ήταν μάλλον η αιτία το ότι **το σκάνδαλο, που προερχόταν από τον σταυρό, μεγάλωνε όλο και περισσότερο**. Για τον λόγο αυτόν δίνει εντολή να σιωπούν, και όχι απλώς αυτό, αλλά τους υπενθυμίζει και πάλι το πάθος Του, σαν κατά κάποιο τρόπο να τους έλεγε την αιτία για την οποία έδωσε εντολή να σιωπούν· **διότι**

βέβαια δεν τους είπε να μην το πουν σε κανένα ποτέ, αλλά μονάχα μέχρις ότου αναστηθεί εκ νεκρών. Και αφού αποσιώπησε το δυσάρεστο, **αποκαλύπτει μόνο αυτό που ήταν ωφέλιμο.**

Τι λοιπόν; Μετά από αυτά επρόκειτο να μη σκανδαλίζονται; Όχι φυσικά. Αλλά εκείνο που Τον ενδιέφερε την στιγμή εκείνη ήταν ο χρόνος πριν από τη σταυρική Του θυσία· **διότι μετά από όλα αυτά καταξιώθηκαν να λάβουν και το Άγιο Πνεύμα και είχαν και τα θαύματα που συνηγορούσαν για όλα αυτά, και όλα όσα έλεγαν στη συνέχεια γίνονταν εύκολα αποδεκτά, διακηρύττοντας ισχυρότερα και από σάλπιγγα τη δύναμή Του αυτά τα ίδια τα πράγματα και κανένα παρόμοιο σκάνδαλο δεν μεσολάβησε σε εκείνα που συνέβαιναν**.

Κατά συνέπεια, **τίποτε δεν υπήρχε πιο μακάριο από τους αποστόλους και μάλιστα από τους τρεις εκείνους που καταξιώθηκαν να παρευρεθούν μαζί με τον Κύριο μέσα στη νεφέλη.** Αλλά εάν θέλουμε, θα δούμε και εμείς τον Χριστό, όχι φυσικά έτσι όπως Τον είδαν εκείνοι τότε στο όρος, αλλά πολύ πιο λαμπρότερα. Βέβαια δεν θα έλθει στο μέλλον κατά τον ίδιο τρόπο με τότε· διότι τότε μεν, φροντίζοντας για τους μαθητές Του, τόσο μόνο άφησε να φανεί από τη δόξα Του, όσο μπορούσαν να αντέξουν, ενώ κατά τη μελλοντική εμφάνισή Του θα έλθει εν μέσω της δόξης του Πατρός Του, όχι μόνο μαζί με τον Μωυσή και τον Ηλία, αλλά**μαζί με την άπειρη στρατιά των αγγέλων, μαζί με τους αρχαγγέλους, μαζί με τα Χερουβείμ, μαζί με τα αμέτρητα εκείνα πλήθη**· και δεν θα παρουσιαστεί τότε νεφέλη επάνω από την κεφαλή Του, αλλά και αυτός ο ουρανός θα περιορίσει το μέγεθός του και την όψη του.[…]

……
……

Επιλεγμένο απόσπασμα από την ομιλία ΝΖ΄ του Ιερού Χρυσοστόμου

από το Υπόμνημά του στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον

«Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; (: και οι μαθητές Του Τον ρώτησαν: "Όταν ο Ηλίας ήλθε και σε χαιρέτησε στο βουνό, έφυγε πάλι. Γιατί λοιπόν οι γραμματείς λένε ότι πριν από την έλευση του Μεσσία πρέπει να έλθει πρώτα ο Ηλίας;")» [Ματθ. 17, 10].

Άρα λοιπόν **οι γραμματείς δεν το γνώριζαν αυτό από τις Γραφές**, αλλά **οι**

ίδιοι έδιναν αυτήν την ερμηνεία σε αυτούς και διαδιδόταν αυτός ο λόγος στο άπειρο πλήθος του λαού, όπως ακριβώς και στην περίπτωση του Χριστού. Για τον λόγο αυτόν και η Σαμαρείτιδα έλεγε: «*οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα (: γνωρίζω ότι έρχεται ο Μεσσίας, όνομα που μεταφράζεται με τη λέξη Χριστός. Όταν έλθει Εκείνος, θα μας τα διδάξει όλα)*» [Ιω. 4, 25]· οι ίδιοι επίσης οι γραμματείς ρωτούσαν τον Ιωάννη: «*Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; (: Ποιος είσαι λοιπόν; Και τι σημαίνει η άρνησή σου αυτή; Είσαι ο Ηλίας, που πρόκειται να εμφανιστεί πριν από τον Μεσσία;)*» [Ιω. 1, 21].

Βέβαια, όπως προανέφερα, διαδιδόταν ο λόγος και περί του Χριστού και περί του Ηλία, αλλά **όμως δεν ερμηνευόταν από εκείνους όπως έπρεπε**· διότι **οι μεν Γραφές ομιλούν για δύο παρουσίες του Χριστού· και για αυτήν η οποία πραγματοποιήθηκε και για τη μέλλουσα**. Θέλοντας ο Παύλος να δηλώσει αυτές, έλεγε: «*Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι* (: *διότι με την ενανθρώπηση του Υιού του Θεού φανερώθηκε η χάρις του Θεού, η οποία σώζει όλους τους ανθρώπους. Και μας παιδαγωγεί η χάρις του Θεού ώστε αφού αρνηθούμε την ασέβεια και τις επιθυμίες του μάταιου και αμαρτωλού αυτού κόσμου, να ζήσουμε στη ζωή αυτή με εγκράτεια στον εαυτό μας, με δικαιοσύνη προς τους γύρω μας ανθρώπους και με ευσέβεια προς τον Θεό*)» [Τίτ. 2, 11-12]. Αυτή είναι η μία παρουσία. Άκουσε πώς ομιλεί και για την άλλη, τη Δευτέρα· διότι μετά από αυτά πρόσθεσε: «*προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (: και να ενισχυόμαστε στην ενάρετη ζωή περιμένοντας με χαρά τη μακαριότητα που ελπίζουμε και τη φανέρωση της δόξας του μεγάλου Θεού και σωτήρος μας, του Ιησού Χριστού)*» [Τίτ. 2, 13].

Αλλά και οι προφήτες υπενθυμίζουν και τις δύο παρουσίες του Χριστού. Της μίας λοιπόν, δηλαδή της δεύτερης, θα είναι, λέγουν, πρόδρομος ο Ηλίας [Μαλ. 4, 4-5: «*Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν Ἠλίαν τὸν Θεσβίτην, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ,ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθὼν πατάξω τὴν γῆν ἄρδην (: Ιδού, εγώ* ***θα στείλω προς εσάς τον Ηλία τον Θεσβίτη****, πριν έλθει η ημέρα εκείνη του Κυρίου, η μεγάλη και επιφανής. Αυτός θα αποκαταστήσει δεσμούς αγάπης, την καρδιά του πατέρα προς τον γιο του και την καρδιά του ανθρώπου προς τον πλησίον του, για να μην έλθω εγώ και κτυπήσω εκ θεμελίων την γη)*»], διότι της μεν πρώτης πρόδρομος έγινε ο Ιωάννης, τον οποίο ο Χριστός ονόμαζε και*Ηλία*, **όχι επειδή ήταν ο Ηλίας, αλλά επειδή πραγματοποιούσε το έργο εκείνου.** Όπως ακριβώς δηλαδή εκείνος θα γίνει πρόδρομος της δευτέρας παρουσίας, έτσι και αυτός υπήρξε πρόδρομος της πρώτης.

Οι γραμματείς όμως συγχέοντας αυτά και παραπλανώντας του λαό,

έκαναν λόγο προς αυτόν μόνο για τη Δευτέρα παρουσία και έλεγαν ότι εάν αυτός είναι ο Χριστός, έπρεπε να ερχόταν πριν από αυτόν ο Ηλίας . Για τον λόγο αυτόν και οι μαθητές ρωτούν: «*Πώς οι γραμματείς λένε ότι πρέπει ο Ηλίας να έλθει πρώτος;».* Για τούτο και οι Φαρισαίοι αφού έστειλαν ανθρώπους τους προς τον Ιωάννη, τον ρωτούσαν: «*Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; (: "Λοιπόν, ποιος είσαι; Μήπως είσαι ο Ηλίας;")»* [Ιω. 1, 21], **χωρίς να κάνουν πουθενά λόγο για την πρώτη παρουσία**.

Ποια λοιπόν είναι η απάντηση που έδωσε ο Χριστός; Ότι ο μεν Ηλίας θα έλθει τότε πριν από τη Δευτέρα παρουσία Του· και τώρα όμως ήλθε ο ''*Ηλίας*'', ονομάζοντας έτσι τον Ιωάννη. Αυτός ο Ηλίας ήλθε. Εάν όμως θέλεις τον Θεσβίτη, θα έλθει. Για τον λόγο αυτόν και έλεγε: «*Ο μεν Ηλίας θα έλθει και θα τακτοποιήσει όλα».* Ποια όλα; Αυτά ακριβώς για τα οποία έλεγε ο προφήτης Μαλαχίας· διότι λέγει: «*ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ, μὴ ἐλθὼν πατάξω τὴν γῆν ἄρδην (: αυτός θα αποκαταστήσει δεσμούς αγάπης, την καρδιά του πατρός προς τον υιό και την καρδιά του ανθρώπου προς τον πλησίον του, για να μην έλθω εγώ και κτυπήσω εκ θεμελίων την γη)»* [Μαλ. 4, 5]. Βλέπεις **ακρίβεια προφητικού λόγου**; Διότι επειδή ο Χριστός ονόμασε τον Ιωάννη ''*Ηλία*'', **λόγω της ομοιότητας του έργου τους**, για να μη νομίσεις ότι το ίδιο νόημα έχουν τώρα τα λόγια του προφήτη, πρόσθεσε και την πατρίδα του, λέγοντας, «***τον Θεσβίτη***»· **ασφαλώς ο Ιωάννης δεν ήταν Θεσβίτης**.

Μαζί επίσης με αυτό προσθέτει και άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα, λέγοντας: «*για να μη συμβεί να έλθω και να καταστρέψω εκ θεμελίων τη γη*», δηλώνοντας με τα λόγια αυτά τη φοβερή Δευτέρα παρουσία Του· διότι κατά την πρώτη δεν ήλθε για να πατάξει τη γη· καθόσον λέγει: «*καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ᾽ ἵνα σώσω τὸν κόσμον (: και αν κανείς ακούσει τα λόγια μου και δεν τα πιστέψει ώστε να τα εγκολπωθεί και να τα εφαρμόσει στη ζωή του, εγώ δεν τον καταδικάζω από τώρα, ούτε θα είμαι εγώ ο κύριος αίτιος της καταδίκης του· διότι δεν ήλθα για να κατακρίνω τον κόσμο, αλλά για να σώσω τον κόσμο)»* [Ιω. 12, 47]. Αυτό λοιπόν το είπε για να δηλώσει ότι **ο Θεσβίτης θα έλθει πριν από τη Δευτέρα παρουσία Του, κατά την οποία θα γίνει η κρίση.** Συγχρόνως επίσης διδάσκει και την αιτία της παρουσίας Του. Και ποια είναι η αιτία αυτή;**Για να πείσει, αφού έλθει, τους Ιουδαίους να πιστέψουν στον Χριστό, ώστε να μην εξολοθρευτούν όλοι ριζικώς όταν θα έλθει ο Χριστός**.

Για τούτο λοιπόν και ο Κύριος τούς υπενθυμίζει αυτό, λέγοντας «*και θα τα τακτοποιήσει όλα*», δηλαδή **θα επαναφέρει στην ορθή πίστη** τους τότε ευρισκόμενους Ιουδαίους [πρβλ. Ρωμ. 11, 25-27: «*Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ᾽ ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα*

τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ· καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν (: σας τα λέγω αυτά, αδελφοί, διότι δεν θέλω να αγνοείτε το μυστήριο αυτό, την αλήθεια δηλαδή που μέχρι τώρα ήταν κρυμμένη και μας φανερώθηκε από τον Θεό. Είναι ωφέλιμο να μάθετε το μυστήριο αυτό, για να μη θεωρείτε οι ίδιοι τους εαυτούς σας φρόνιμους και περιφρονείτε αγέρωχα τους Ισραηλίτες. Και η αλήθεια αυτή είναι ότι έχει γίνει σκλήρυνση σε μέρος του ισραηλιτικού λαού, έως ότου εισέλθει στη βασιλεία του Χριστού ο πλήρης αριθμός των εθνικών που έχει ορίσει ο Θεός. Και έτσι, όταν εκπληρωθεί ο όρος αυτός, ολόκληρος ο ισραηλίτικος λαός ως σύνολο θα σωθεί, όπως έχει γραφεί στις προφητείες του Ησαΐα: "Θα έλθει από τη Σιών ο Ελευθερωτής και θα αποδιώξει τις ασέβειες από τους απογόνους του Ιακώβ. Και αυτή είναι η διαθήκη που θα συνάψω με αυτούς, όταν σηκώσω και εξαλείψω τις αμαρτίες τους")»].

Για τούτο λοιπόν και το ανέφερε με πάρα πολύ μεγάλη ακρίβεια. Δεν είπε δηλαδή, ότι θα αποκαταστήσει την καρδιά του υιού προς τον πατέρα Του, αλλά «*του πατρός προς τον υιό του*»· διότι **επειδή οι Ιουδαίοι ήσαν πατέρες των αποστόλων, λέγει αυτό, ότι θα οδηγήσει στο να πιστέψουν στις αλήθειες των υιών τους, δηλαδή των αποστόλων, τις καρδιές των πατέρων, δηλαδή τη διάνοια του Ιουδαϊκού γένους**.

«Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀ ποκαταστήσει πάντα· Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν. τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς (: και ο Ιησούς τούς αποκρίθηκε: "Ο Ηλίας βέβαια, όπως προφήτευσε ο Μαλαχίας, θα 'ρθει πρώτα και θα αποκαταστήσει όλες τις σχέσεις των ανθρώπων, ώστε αυτοί και να ειρηνεύσουν και να συνδεθούν περισσότερο μεταξύ τους και με τον Θεό. Εγώ όμως σας λέω ότι τώρα πλέον ο Ηλίας ήλθε. Ήλθε δηλαδή ο Ιωάννης, που έμοιαζε σε όλα με τον Ηλία. Αυτός ήταν ο Πρόδρομός Μου, και αυτοί δεν τον αναγνώρισαν, αλλά του έκαναν όσα θέλησαν με τις διεστραμμένες θελήσεις τους. Έτσι και ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να πάθει από αυτούς". Τότε οι μαθητές κατάλαβαν ότι τους μιλούσε για τον Ιωάννη τον Βαπτιστή)» [Ματθ. 17, 11-13].

Από πού όμως το αντιλήφθηκαν αυτό οι μαθητές Του; Ήδη τους είχε πει «*Αυτός είναι ο Ηλίας, που πρόκειται να έλθει*» ενώ τώρα τους λέγει ότι ήλθε· και πάλι· «*θα έλθει ο Ηλίας, ο οποίος θα τα τακτοποιήσει όλα*». Μην ανησυχήσεις όμως ούτε να σχηματίσεις τη γνώμη ότι τα λόγια αυτά αντιφάσκουν, επειδή άλλοτε μεν είπε ότι αυτός ήλθε, άλλοτε δε ότι θα έλθει. Όλα αυτά είναι αληθινά· διότι**όταν μεν λέγει ότι «*θα έλθει ο Ηλίας και θα αποκαταστήσει τα πάντα*» εννοεί του ίδιο του Ηλία και την επιστροφή των Ιουδαίων που πρόκειται να γίνει τότε, όταν όμως λέγει ότι «*Αυτός είναι εκείνος που πρόκειται να έλθει*»,**

ονομάζει τότε ‘’*Ηλία*’’ του Ιωάννη λόγω της ομοιότητας του έργου του. Καθόσον και οι προφήτες τον καθένα από τους διαπρέψαντες βασιλείς τον ονόμαζαν ‘’*Δαβίδ*’’, και τους Ιουδαίους, εξαιτίας της συμπεριφοράς τους τούς ονόμαζαν ‘’*άρχοντες των Σοδόμων*’’ [Ησ. 1, 10: «*Ἀκούσατε λόγον Κυρίου, ἄρχοντες Σοδόμων (: ακούσατε, λοιπόν, τα λόγια του Κυρίου εσείς, οι άρχοντες, οι οποίοι για τις δικές σας αμαρτίες και τις αμαρτίες του λαού σάς αξίζει να ονομάζεστε άρχοντες Σοδόμων*)» και ‘’*υιούς των Αιθιόπων*’’· διότι, όπως ακριβώς εκείνος θα είναι πρόδρομος της δευτέρας παρουσίας, έτσι και αυτός υπήρξε πρόδρομος της πρώτης παρουσίας Του.

Και δεν τον ονομάζει *“Ηλία*’’ σε κάθε περίπτωση μόνο για τον λόγο αυτόν, αλλά**για να δείξει την πάρα πολύ μεγάλη συμφωνία του με την Παλαιά Διαθήκη και ότι η παρουσία αυτού γινόταν κατόπιν προφητείας.** Για τον λόγο αυτό και προσθέτει πάλι, ότι «*λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν (: σας λέγω όμως ότι ο Ηλίας ήλθε πριν από εμένα και δεν τον αναγνώρισαν, αλλά του έκαμαν όσα κακά η διεστραμμένη τους καρδία θέλησε)*». Και τι σημαίνει «*όλα όσα θέλησαν*»; Έκλεισαν τον Ιωάννη τον Βαπτιστή -τον οποίο ο Κύριος αποκαλεί Ηλία- στη φυλακή, τον ύβρισαν, τον φόνευσαν, και μετέφεραν την κεφαλή του επάνω σε πινάκιο φαγητού. «*Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν (: έτσι και ο υιός του ανθρώπου πρόκειται να πάθει από αυτούς”)*». Βλέπεις πως πάλι στην κατάλληλη στιγμή τους υπενθυμίζει το πάθος Του, προξενώντας σε αυτούς μεγάλη παρηγοριά από το πάθος του Ιωάννη; Και όχι μόνο κατ’ αυτόν τον τρόπο, αλλά και με το ότι επιτελεί ευθύς αμέσως μεγάλα θαύματα. Καθόσον **κάθε φορά που συνέβαινε να ομιλεί για το πάθος Του, αμέσως θαυματουργούσε, και μετά από τους λόγους Του και πριν από τους λόγους Του και αυτό είναι δυνατόν να παρατηρήσει κανείς σε πολλές περιπτώσεις**.

«*Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτη ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι (: από τότε άρχισε ο Ιησούς να διδάσκει σαφώς και ξεκάθαρα τους μαθητές Του ότι πρέπει Αυτός να πάει στα Ιεροσόλυμα και να πάθει πολλά από τους πρεσβυτέρους και αρχιερείς και γραμματείς και να θανατωθεί και την τρίτη ημέρα να αναστηθεί)*» [Ματθ. 16, 21]. Τότε· πότε; **Όταν ομολογήθηκε ότι είναι ο Χριστός και ο Υιός του Θεού** . Πάλι στο όρος όταν αποκάλυψε σε αυτούς τη θαυμαστή δόξα Του, και οι προφήτες μίλησαν περί της δόξης Του, τους υπενθύμισε το Πάθος Του· διότι αφού τους διηγήθηκε τα σχετικά με τον Ιωάννη, πρόσθεσε: «*έτσι και ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να πάθει από αυτούς*».

Και μετά από λίγο πάλι, όταν εξεδίωξε τον δαίμονα από τον σεληνιαζόμενο νέο, τον οποίο δαίμονα δεν είχαν καταφέρει οι μαθητές Του να τον εκδιώξουν. Καθόσον και

τότε, λέγει: «*Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα (: και ενώ αυτοί περιόδευαν στη Γαλιλαία, τους είπε ο Ιησούς: "Ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να παραδοθεί πολύ σύντομα σε χέρια ανθρώπων, και θα Τον θανατώσουν, και την τρίτη ημέρα από τον θάνατό Του θα αναστηθεί". Και οι μαθητές λυπήθηκαν πάρα πολύ)*» [Ματθ. 17, 22-23].

Και αυτό το έκανε **για να ελαττώσει με το μέγεθος των θαυμάτων Του την πάρα πολύ μεγάλη λύπη τους και για να τους παρηγορήσει με κάθε τρόπο** · και ακριβώς και στην περίπτωση αυτήν υπενθυμίζοντας σε αυτούς τον θάνατο του Ιωάννη τούς έδινε μεγάλη παρηγορία. Εάν όμως τυχόν έλεγε κάποιος: «*Γιατί και τώρα δεν αποστέλλει τον Ηλία, αφού τον αναστήσει, εφόσον η παρουσία του πράγματι είναι πρόξενο τόσων αγαθών;*», θα του απαντήσουμε ότι και τότε, θεωρώντας τον Χριστό ως τον Ηλία, δεν πίστευαν σε Αυτόν· διότι λέγει: «*οἱ δὲ εἶπον· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν (: και αυτοί Του είπαν: "Άλλοι λένε ότι είσαι ο Ιωάννης ο βαπτιστής και άλλοι ο Ηλίας, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι είσαι ο Ιερεμίας ή ένας από τους παλιούς προφήτες που αναστήθηκε από τους νεκρούς")*» [Ματθ. 16, 14]. Μεταξύ μάλιστα του Ιωάννη και του Ηλία δεν υπήρχε καμία διαφορά, παρά **μόνο ο χρόνος**.

«*Πώς λοιπόν τότε θα πιστέψουν;*», θα πει κάποιος. Καθόσον **θα αποκαταστήσει τα πάντα, όχι μόνο επειδή είναι γνωστός, αλλά και επειδή θα διαλάμψει πολύ περισσότερο μέχρι την ημέρα εκείνη η δόξα του Χριστού και σε όλους θα είναι πιο φανερή και από τον ήλιο.** Όταν λοιπόν αφού διαδοθεί τόσο πολύ η φήμη και η προσδοκία περί Αυτού, θα έλθει ο Ηλίας ο Θεσβίτης κηρύττοντας τα ίδια με τον Ιωάννη και αναγγέλλοντας και αυτός τον ερχομό του Ιησού, θα δεχτούν ευκολότερα τα λόγια του. Και όταν λέγει: «*δεν τον ανεγνώρισαν*» είναι σαν να απολογείται και υπέρ αυτών των ίδιων. Και δεν τους παρηγορεί μόνο με αυτόν τον τρόπο, αλλά και με το ότι **δείχνει ότι άδικα πάσχει από αυτούς αυτά που πάσχει και με το ότι συγκαλύπτει τα δυσάρεστα με δύο θαύματα, και με το θαύμα της Μεταμορφώσεως στο όρος και με αυτό που πρόκειται να συμβεί στο μέλλον.**

Όταν λοιπόν τα άκουσαν αυτά, δεν Τον ρώτησαν πότε θα έλθει ο Ηλίας**ή επειδή ήσαν κυριευμένοι από τη λύπη για το πάθος Του ή επειδή φοβούνταν** · διότι σε πολλές περιπτώσεις, όταν Τον βλέπουν να μη θέλει να τους πει κάτι καθαρά, **σιωπούν** στην συνέχεια. Όταν λοιπόν διέμεναν στη Γαλιλαία και είπε: «*Ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να παραδοθεί και θα Τον θανατώσουν*», πρόσθεσε ο μεν ευαγγελιστής Μάρκος ότι «*οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι (: αυτοί όμως δεν καταλάβαιναν τον λόγο αυτό για την ανάσταση και απέφευγαν να Του ζητήσουν εξηγήσεις επειδή φοβούνταν μήπως ακούσουν απ'*

Αυτόν κάτι άλλο πιο δυσάρεστο ή και επιτιμήσεις· διότι δεν είχαν ακόμη καταλάβει αυτό για το οποίο τους είχε μιλήσει επανειλημμένα)» [Μάρκ. 9, 32], ο δε ευαγγελιστής Λουκάς ότι: «*οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου (: αυτοί όμως δεν κατάλαβαν ποια σημασία είχαν αυτά τα λόγια Του˙ το νόημά τους παρέμενε κρυμμένο απ᾽ αυτούς, για να μην το κατανοήσουν· διότι δεν ήταν ακόμη καιρός να φωτίσει ο Θεός τον νου τους για να κατανοούν τις Γραφές. Εάν το κατανοούσαν παράκαιρα, ήταν επόμενο να κυριεύονται από διαρκή κατήφεια και αποθάρρυνση. Και από ευλάβεια φοβούνταν να Τον ρωτήσουν και δεν είχαν το θάρρος να Του ζητήσουν εξηγήσεις για τα λόγια Του αυτά)»* [Λουκά 9, 45].

ΠΗΓΕΣ:

- https://greekdownloads3.files.wordpress.com/2014/08/in-matthaeum.pdf
- Ιωάννου του Χρυσοστόμου Άπαντα τα έργα, *Υπόμνημα στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον*, **ομιλίες ΝΣΤ΄** και **ΝΖ΄**[κατ’επιλογήν], πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»(ΕΠΕ), εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 1990, τόμος 11, σελίδες 539-561 και τόμος 11^{A}, σελίδες 6-17.
- Βιβλιοθήκη των Ελλήνων, Άπαντα των αγίων Πατέρων, *Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα*, τόμος 67, σελ. 80-90 και σελ. 115-116.
- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html
- Π. Τρεμπέλα, *Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία* (απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.
- *Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.
- *Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους εβδομήκοντα*, Κείμενον και σύντομος απόδοσις του νοήματος υπό Ιωάννου Κολιτσάρα, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2005.
- http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm
- http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm

(Επιμέλεια: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)